

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága dr. Kenyeres László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Horváth Ádám ügyvéd által képviselt alperes ellen energia ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróságon 3.K.34.494/2006. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 2009. június 24. napján kelt 2.Kf.27.387/2008/9. számú ítélettel befejezett perben a jogerős ítélet ellen a felperes 10. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.387/2008/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (azaz ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes 413/2006. számú 2006. augusztus 7. napján kelt határozatában a felperes kérelmét a 24 MW szélerőmű park kiserőmű elsődleges energia forrásának megválasztására, létesítésére és a villamos energia termelésre vonatkozó összevont engedély iránti kérelmét elutasította.

Az alperes határozatának indokolása szerint a felperes kérelmét 2006. március 10. napján nyújtotta be hiánypótlási eljárást követően az utolsó hiányzó dokumentumot 2006. május 19. napján terjesztette elő. Az alperes az indokolásában kiemelte, hogy a villamos energia rendszer kereskedelmi elszámolása a mérlegköri elszámolás szabályai szerint történik. A villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény (Vet.) 43.§ (5) és 45.§ (4) bekezdései alapján - figyelembe véve a Vet. hatályba lépésével kötött

szerződéseket is - a megújuló energiaforrásból és hulladékból nyert energiával előállított villamos energia átvételi lehetősége korlátozott. Mindemellett rendszerbiztonsági és rendszerszabályozási követelmények alapján a tervezett szélerőmű beruházás nem valósulhat meg mindaddig, amíg nem alakul ki olyan erőmű struktúra - beleértve a rendszer szabályozását szolgáló megfelelő tartalék kapacitások létesülését is - amely biztosítja a rendszer biztonságát és szabályozhatóságát.

Az alperes indokolásában hivatkozott arra is, hogy a hatályos árszabályozás behatárolja az ártámogatásra fordítható összeg kereteit, így ennek is hatása van a villamos energia kötelező átvételére figyelemmel a Vet. 125.§ (2) bekezdésére.

Az alperes határozatának indokolásában nyomatékkal kiemelte, hogy a Vet. 10.§ k) pontja alapján a rendszerirányítóval egyetértésben megállapította, hogy a rendelkezésre álló technikai ismeretek alapján 330 MW szélerőmű hálózatra történő csatlakozása nem veszélyezteti a villamos energia rendszer üzemvételének biztonságát. Ez a rendszer egészére jellemző globális korlát, melyet semmilyen üzemállapotban nem lehet túllépni. Ebből következően minden engedély kérelem esetén az alperesnek olyan módon kell eljárnia, amely nem eredményezhet összesen 330 MW-nál nagyobb szélerőművi betáplálást. Az alperes három alkalommal honlapján közzé tette a kötelezően átveendő villamos energia mennyiségének meghatározásával kapcsolatos aktuális információkat, elveket.

A felperes keresetében az alperes határozatának bírósági felülvizsgálatát kérte.

Keresetében arra hivatkozott, hogy a kérelme mindenben megfelelt a jogszabályi követelményeknek, ugyanakkor az engedélyezés során nem érvényesült az egyenlő bánásmód elve. Az alperes nem indokolta meg, hogy a felperesi kérelem miért nem felel meg a jogszabályoknak, nem utalt arra, hogy a legkisebb költség, illetve az energia hatékonyság követelményét miért nem teljesíti a kérelem, így a határozat megalapozatlan.

A Fővárosi Bíróság 3.K.34.494/2006/7. sorszámú ítéletében az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az alperes határozata semmiféle konkrét tényállást nem rögzített, illetőleg nem tartalmazta a releváns tényeket. A felperesi kérelem vonatkozásában mindösszesen egy mondatot tartalmazott, melyben utalt a felperes által teljesített hiánypótlásra, de az sem állapítható meg, hogy erre milyen okból került sor.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a határozat olyan mértékig hiányos, hogy ezek a bírósági eljárás során nem pótolhatók.

Az alperes határozata kizárólag elveket és jogszabályi felsorolásokat tartalmaz, ezek kivonatos ismertetéséből áll, mely indokolásnak nem tekinthető. Nem állapítható meg az alperes azon hivatkozásának ténybeli alapja sem, mely szerint a felperes kérelmében foglaltak nem állnak összhangban a legkisebb költségelvével, illetve a kérelem nem felel meg az energia hatékonysági követelményeknek.

Az alperes fellebbezése alapján a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.387/2008/9. sorszámú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Az Ítéltábla ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróságnak az egyedi ügy kapcsán azt kellett volna vizsgálnia a kereseti kérelem tükrében, hogy az alperes lefolytatta-e a kérelem vizsgálatát, döntését a kérelem és a fennálló körülmények, valamint a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján hozta-e meg. A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a kereseti kérelmet elfogadva az alperes döntését jogsértőnek találta és azt állapította meg, hogy a határozat oly mértékben hiányos, hogy felülbírálatra alkalmatlan.

Az ítéltábla határozatának indokolása szerint nem lehet figyelmen kívül hagyni az alperesi határozat jogszerűségének megítélésénél, hogy a felperes kérelme az egységesen működő villamos energia rendszerhez való csatlakozás engedélyezésére irányult. A kérelem elbírálásának egyik szempontját nyilvánvalóan az egyedi kérelem vizsgálata képezi, míg a másik körülmény magának a villamos energia rendszernek a helyzete, műszaki állapota, és az üzemelés biztosítása.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a felperesi és más hasonló tárgyú kérelmek beérkezését és elbírálását megelőzően széleskörű eljárást folytatott le, melynek során kidolgozta a megújuló energiaforrások felhasználását célzó engedélykérelmek elbírálásának egységes elveit, elbírálási szempontjait és azokat honlapján közzé is tette. A felperesi kérelem elutasításának oka egyértelműen és a határozatból megállapíthatóan az volt, hogy a rendszer műszaki állapota miatt a műszaki korláton (330 MW) felül nem adható engedély. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elutasítás okai határozatban ismertetésre kerültek, a felperes azt nem cáfolta. Az is megállapítható, hogy az alperes a legkisebb költség elvének és az energia hatékonyság követelményének való megfelelést a rendszer egésze szempontjából vizsgálta és nem a felperesi beruházásról mondott e körben véleményt.

A másodfokú bíróság a Vet. 50.§ (2) bekezdése alapján az egyenlő bánásmód követelményének megtartása körében arra utalt, hogy az alperes honlapján közzé tette a kérelmek elbírálásának szempontjait. A szempontoknak a felperesi kérelem elbírálása

megfelelt, ugyanakkor a felperes az eljárása során nem tudott megjelölni egyetlen egy olyan esetet sem, amikor az alperes a felpereséhez hasonló kérelmet előterjesztő ügyfél kérelmét eltérő szempontok alapján bírálta volna el. Az egyenlő elbánást támasztja alá az is, hogy a műszaki korlátot meghaladó (mintegy 1000 MW) kérelmeket az alperes ugyanezen indokokkal azonos módon utasította el.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A felülvizsgálati kérelemben foglaltak szerint a jogerős ítélet sérti a Vet. 50.§ (1) és (3) bekezdését, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (Ket.) 2.§ (3) bekezdését, 3.§ (2) bekezdését és 72.§ (1) bekezdését.

A felperes felülvizsgálati kérelmében kifejtett álláspontja szerint a Vet. 50.§ (1) bekezdése alapján, amennyiben a kérelmező a feltételeknek megfelel az alperes az engedélyt köteles kiadni. A Vet. 50.§ (3) bekezdése tartalmazza azt, hogy kizárólag mely esetekben tagadható meg az engedély kiadása. A felperes a jogszabályi feltételeknek megfelelt, így meg kellett volna kapnia a kérelmezett kiserőművi engedélyt. A másodfokú bíróság ítéletével megsértette a Vet. 50.§ (1) bekezdését, mivel olyan határozatot nyilvánított jogszerűnek, amely a Vet. szabályaira nincs tekintettel.

A másodfokú bíróság ítélete jogszabálysértő, továbbá a Ket. egyes rendelkezései alapján is, mivel a Ket. 2.§ (3) bekezdésébe, 3.§ (2) bekezdésébe és 72.§ (1) bekezdésébe ütközött az alperes határozata. Az alperes megsértette az indokolási kötelezettségét, a határozat nem tartalmaz semmilyen tényállást – ahogyan azt az elsőfokú bíróság is megállapította. A felperes hivatkozott arra is, hogy a valamiféle általános rendszerkorlátra történő utalás önmagában nem indokolhatja a hatósági határozatokkal szemben támasztott törvényi követelményektől való eltérést. A rendszerkorlát vonatkozásában a felperes kiemelte, hogy annak mértéke lényegesen magasabban állapítható meg, utalva a másodfokú eljárásban az általa becsatolt tanulmányra. A felperes hivatkozott arra is, hogy az alperes a legkisebb költség elvének és az energia hatékonysági követelményeknek való megfelelés hiányára anélkül hivatkozott, hogy bemutatta volna ezen elvek érvényesülését, valamint azt, hogy a kérelem alapján az elvek hol sérültek.

A másodfokú bíróság ítéletének indokolása e körben a Vet. 50.§ (3) bekezdés b) és c) pontjaiba ütközött megjegyezve, hogy az alperes e körben sem teljesített indokolási kötelezettségét.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott az egyenlő bánásmód követelményének a megsértésére is, kifogásolva a jogerős ítélet azzal kapcsolatos megállapításait. Kiemelte, hogy korábban

utalt a Kft. esetére, ahol a felperes kérelmét követően egy hónappal - továbbá az alperes tájékoztatójában a kérelmek benyújtására megállapított határidő elteltével - került sor a kiserőművi összevont engedély kérelmezésére. Az alperes ugyanakkor a 303/2006. számú határozatában megadta a hozzájárulást.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Vet. 50.§ (1) bekezdése értelmében a hivatal az engedélyt köteles kiadni, ha az engedély iránti kérelem a jogszabályokban meghatározott követelményeknek megfelel. A Vet. 50.§ (3) bekezdése határozza meg azokat az eseteket, amikor a hivatal az engedély kiadását megtagadja.

A felperes felülvizsgálati kérelmében tévesen hivatkozott a Vet. fenti szabályainak alkalmazására, illetőleg az alkalmazás módja tekintetében is téves álláspontot foglalt el. A Vet. 50.§ (1) bekezdése a jogszabályokban meghatározott követelményeknek történő megfelelés esetén írja elő az engedély kötelező kiadását. A Vet. 50.§ (3) bekezdés szerinti kizáró feltételek fennállásának hiánya önmagában nem eredményezi az engedély kötelező kiadását az alperes részéről, mivel a kérelem jogszabályoknak való megfelelését kell vizsgálni.

Az alperes határozatának indokolásában több pontban foglalta össze, hogy a felperesi kérelmet miért nem látta teljesíthetőnek, ezen indokok közül elsődleges indok az indokolás d) pontjában megjelölt rendszerkorlát túllépése.

A felperes felülvizsgálati kérelmében tévesen hivatkozott arra, hogy a 180/2002.(VIII.23.) Korm. rendelet (Vhr.) 33.§ (3) bekezdése értelmében kizárólag miniszteri hatáskör a rendszerkorlát meghatározása. A Vhr. ezen rendelkezése arra ad lehetőséget, hogy a miniszter konkrét elsődleges energiaforrás használatát ne engedélyezze, ez azonban nem azonosítható a felperes által megkérdőjelezett rendszerkorlát megállapítására vonatkozó hatáskörrel. A Vhr. 33.§ (3) bekezdésének felperesi értelmezése azért is téves, mivel a jogszabályhely a "javasolt elsődleges energiaforrás" kifejezést használja, a felperesi kérelem pedig az energetikai terminológia szerint megújuló energiaforrás felhasználására vonatkozott.

A Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletében helytállóan állapította meg, hogy az alperesi határozatból a kérelem elutasításának indokai megállapíthatóak. A Vhr. 50.§ (1) bekezdésének helyes értelmezése az, hogy az egyedi engedélykérelem vizsgálata során figyelembe kell venni a jogszabályokban meghatározott követelményrendszert a villamosenergia hálózat egészére vonatkozóan, mivel a rendszer sajátosságai alapján a rendszerhez való egyedi csatlakozás a rendszer egészének működését is érinti.

Osztotta a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság azon megállapítását is, mely szerint az alperes nem sértette meg a tényállás megállapítási kötelezettségét és döntése az egyéniesítését is a kellő mértékben elvégezte. Nem hagyható figyelmen kívül a másodfokú bíróság azon helytálló megállapítása sem, mely szerint a felperes a Pp. 164.§ (1) bekezdésében foglalt kötelezettség ellenére sem jelölte meg, hogy a tényállást milyen körben tartja hiányosnak és az adott körülmények feltárása mennyiben eredményezhetett volna más típusú döntést. Ez azt is jelenti, hogy a jogerős ítélet megalapozottan foglalt abban a kérdésben állást, hogy az alperesi határozattal összefüggésben a Ket. felülvizsgálati kérelemben hivatkozott rendelkezéseinek megsértése nem állapítható meg.

A felperes felülvizsgálati kérelmében tévesen hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélettel szemben a rendszerkorlát magasabb mértékben történő megállapításának is helye lenne, és a ténylegesen figyelembe vett 330 MW alkalmazása jogszabályba ütközött. A rendszerkorlát alkalmazhatósága, annak jogalapja egyértelműen jogkérdés, ugyanakkor a figyelembe vett mérték szakkérdésnek minősül. A felperesnek a közigazgatási per során arra irányuló bizonyítási indítványa nem volt, hogy a bíróság tegye vizsgálat tárgyává a 330 MW rendszerkorlát mértéket, kizárólag azt tette vitássá, hogy a 330 MW megállapítására a rendszerirányító mennyiben volt jogosult.

A felülvizsgálati kérelem azon hivatkozása is téves, amely szerint a másodfokú bíróság mintegy az "alperes helyett" végezte el a legkisebb költség elvének és az energiahatékonysági követelményeknek való megfelelés elemzését és határozati indokolását. A másodfokú bíróság helytállóan alkalmazta a Vet. 3.§ 28. pontjának értelmező rendelkezését, így a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott "eltérő" tartalom alkalmazása nem állapítható meg. A jogerős ítélet indokolása megalapozott abban a vonatkozásában is, hogy a legkisebb költség elve, valamint energia hatékonysági követelmények összefüggenek a villamosenergia rendszer egészével, az egyedi engedély során az elveket alkalmazni kell ami a megújuló energia források esetén a rendszer sajátosságainak figyelembe vételére ad lehetőséget.

A másodfokú bíróság helytállóan értelmezte a Vet. 50.§ (2) bekezdését is megállapítva, hogy az engedélyezési eljárás során az egyenlő bánásmód követelménye nem sérült.

A felperes már a keresetlevelében (a keresetlevél 4.2. pontjában) foglaltak szerint is hivatkozott az alperes diszkriminatív eljárására, azonban ezt kizárólag arra utalással tette, hogy ő az alperes által közzé tett elveknek megfelelt, azonban ennek ellenére a projektje mégsem került engedélyezésre. A felperesnek olyan kereseti előadása nem volt, amelyben konkrétan arra hivatkozott volna, hogy ugyan ilyen tartalmú kérelmet az alperes eltérő szempontok alapján bírált volna el, illetőleg a felperessel egyező időszakban benyújtott ugyan ilyen tartalmú kérelmet alperes engedélyezett volna. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése akkor vethető fel, ha az előterjesztett kérelem műszakilag mindenben azonos, a tényállapotban lényeges eltérés nincs és a felek eljárásjogi helyezte is mindenben megegyezik. A fellebbezési ellenkérelemhez csatolt határozatok a felperesi hivatkozást nem támasztják alá, ugyanakkor annak is jelentősége van, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása az elsőfokú eljárás során, hogy az alperes határozata jogszabálysértő, így a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján bizonyítékait erre nézve elő kellett volna terjesztenie.

A felperes által benyújtott, a fellebbezési ellenkérelemben hivatkozott Kft. engedélye kapcsán a felperes maga hivatkozott arra, hogy eltérő körülmény is felmerült a felperesi kérelemhez képest, mivel az alperes tekintettel volt a már megkezdett beruházásra. Ez az eltérés önmagában elfogadhatatlanná teszi az erre az engedélyre hivatkozást az egyenlő bánásmód követelmények megsértése körében.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta a jogerős ítélet indokolását abban a részében is, hogy az alperes az elbírálási szempontok közzétételére tekintettel az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetőleg a felperes az általa becsatolt engedélyekkel nem tudta bizonyítani, hogy a műszaki korlátot meghaladó (ténylegesen összesen mintegy 1000 MW-ra) előterjesztett kérelmeket a felperesi kérelemtől eltérő módon bírálta volna el.

A Legfelsőbb Bíróság utal arra is, hogy az egyenlő bánásmód követelményének megsértése adott esetben nem jelentené a felperesi kérelem teljesítését, annak alapján kizárólag az alperes eljárásjogi és polgári jogi felelőssége merülhetne fel.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet nem sértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért a Fővárosi Ítéltábla ítéletét a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdés alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes ügyvédi képviselettel felmerülő perköltségének megtérítésére. Az ügyvédi képviselet költségét a módosított 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján határozta meg.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest kötelezte az Illetékekről szóló módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50.§ (1) bekezdése szerinti a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2010. november 10.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Tibor sk. előadó bíró, Dr. Tóth Kincső sk. bíró

Dr. Kalas